

PRZEDWYNIKOWY SZACUNEK GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

93-176 Łódź ul. Suwalska 29
tel. 42 6839-100, 6839-101

<http://www.stat.gov.pl/lodz/>
mail: SekretariatUSLDZ@stat.gov.pl

Przedwynikowy szacunek produkcji głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2009 r.¹

Wyniki przedwynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych i ogrodnich w 2009 r. przedstawiają się następująco:

- zbiory **zbóż ogółem** szacuje się na 2090,4 tys. t, tj. o 12,2% więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym i o 23,8% więcej od średnich zbiorów z lat 2003-2007,
- zbiory **rzepaku i rzepiku** ocenia się na 45,8 tys. t, tj. 15,8% więcej od zbiorów uzyskanych w 2008 r. i aż o 95,9% więcej od średnich zbiorów z lat 2003-2007,
- zbiory **ziemniaków** ocenia się na 1040,2 tys. t, tj. o 11,0% mniej od zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym i o 13,6% mniej od średnich zbiorów z lat 2003-2007,
- zbiory **buraków cukrowych** szacuje się na 302,0 tys. t, tj. o 2,9% więcej od ubiegłorocznych, natomiast mniej o 28,3% od średnich zbiorów z lat 2003-2007,
- zbiory **warzyw gruntowych** ocenia się na 602,3 tys. t, tj. o 6,2% więcej od ubiegłorocznych i o 8,6% więcej od średnich zbiorów z lat 2003-2007,
- zbiory **owoców z drzew** szacuje się na 376,7 tys. t, tj. o 19,7% mniej niż w roku ubiegłym, natomiast o 25,7% więcej niż średnia z lat 2003-2007,
- zbiory **owoców jagodowych** szacuje się na 55,8 tys. t, tj. o 7,0% mniej niż w roku poprzednim, ale o 1,6% więcej od średnich zbiorów z lat 2003-2007.

Na kształtowanie się produkcji roślinnej w bieżącym roku korzystny wpływ miały następujące czynniki:

- długa i ciepła jesień 2008 r. pozwalająca na dobre wyrośnięcie roślin w końcowej fazie wzrostu przed wejściem upraw w stan zimowego spoczynku,
- korzystne warunki zimowania ozimin bez odnotowanych strat w zasianej powierzchni,

---

¹ Informacja zawiera wyniki drugiego w roku bieżącym tzw. przedwynikowego szacunku plonów i zbiorów upraw rolnych i ogrodnich opracowana na podstawie wyników reprezentacyjnego badania „Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów, pogłowie zwierząt gospodarskich” przeprowadzonego w czerwcu 2009 r. reprezentacyjnego badania plonów zbóż oraz szacunków i ekspertyz rzeczoznawców GUS.

- opady deszczu występujące od połowy maja, które znacznie poprawiły stan uwilgotnienia gleby po okresie zbyt słabego zaopatrzenia roślin w wodę.

Niekorzystnie natomiast wpłynęły:

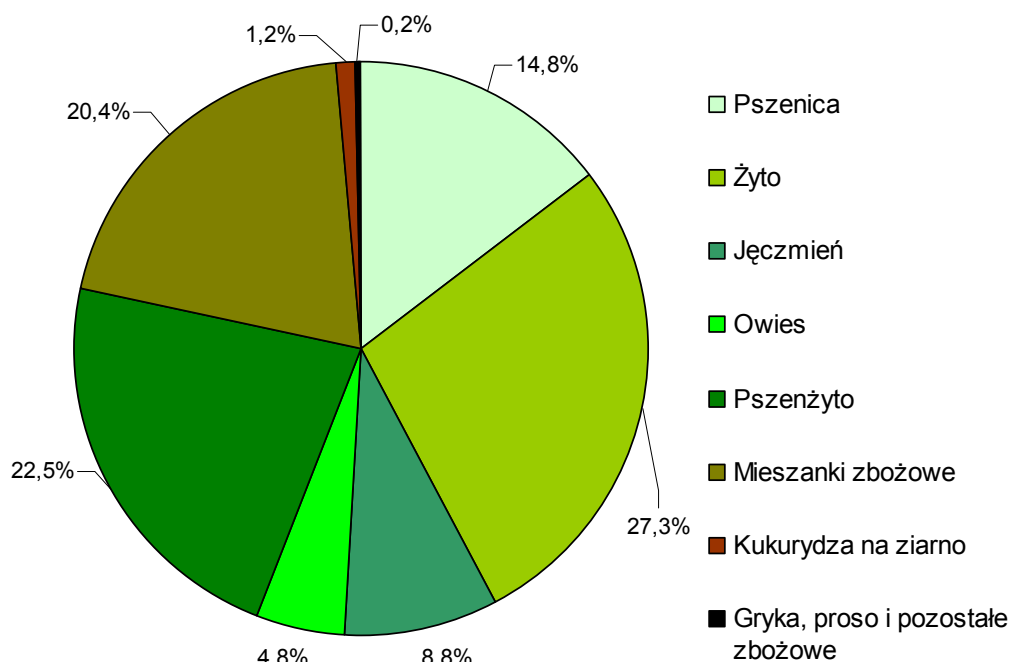
- długotrwałe wiosenne chłody oraz znaczne spadki temperatur, które powodowały przemarznięcia kwiatów i zawiązków owocowych w sadach,
- brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie w kwietniu i na początku maja wpłynął negatywnie na wschody oraz wzrost i rozwój upraw,
- wtórne zachwaszczenie plantacji w dalszym okresie wegetacji spowodowane częstymi opadami deszczu uniemożliwiającymi zastosowanie chemicznego i mechanicznego zwalczania chwastów,
- niższy poziom nawożenia upraw,
- nadmierne opady deszczu w lipcu połączone z silnym wiatrem, często o charakterze burzowym, powodujące wyleganie zbóż i osypywanie się nasion rzepaku,
- niski poziom wykorzystania w uprawach kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniakowego.

PRODUKCJA ROLNICZA

Zboża

Według wyników badania „Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów, pogłowie zwierząt gospodarskich” **powierzchnia uprawy zbóż ogółem** (zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno, gryką, prosem i pozostałymi zbożowymi) wyniosła 665,3 tys. ha i była zbliżona do powierzchni w 2008 r. (spadek o 0,2%), natomiast większa od średniej powierzchni z lat 2003-2007 o 5,6%.

Struktura powierzchni upraw zbożowych w 2009 r.

Plony zbóż ogółem oszacowano na 31,4 dt/ha, tj. o 12,1% więcej niż w 2008 r., zaś w porównaniu do średniej z lat 2003-2007 więcej o 17,2%.

Zbiory zbóż ogółem szacuje się na 2090,4 tys. t, tj. o 12,2% więcej w porównaniu z ubiegłorocznymi i o 23,8% więcej od średniej z lat 2003-2007, w tym:

- **pszenicy** – 370,4 tys. t, tj. o 8,3% więcej niż w 2008 r.,
- **żyta** – 464,6 tys. t, tj. o 11,1% więcej od uzyskanych w roku ubiegłym,
- **jęczmienia** – 189,6 tys. t, tj. o 22,2% więcej od ubiegłorocznych,
- **owsa** – 86,0 tys. t, tj. o 8,7% więcej niż w 2008 r.,
- **pszenżyta** – 529,6 tys. t, tj. o 19,6% więcej od ubiegłorocznych,
- **mieszanek zbożowych** – 403,2 tys. t, tj. więcej od zbiorów ubiegłorocznych o 8,3%.

Wyższe od ubiegłorocznych zbiory zbóż wynikają przede wszystkim z lepszych plonów jak i też wzrostu powierzchni uprawy zbóż intensywnych: jęczmienia o 1,8% oraz pszenżyta o 13,8%.

Tabl. 1. Produkcja zbóż

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009 ^b		
	w liczbach bezwzględnych		2003-2007= =100 ^a	2008=100	
OGÓŁEM					
Powierzchnia w tys. ha	630,0	666,5	665,3	105,6	99,8
Plony z 1 ha w dt	26,8	28,0	31,4	117,2	112,1
Zbiory w tys. t	1688,3	1863,4	2090,4	123,8	112,2
w tym ZBOŻA PODSTAWOWE Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI					
Powierzchnia w tys. ha	617,2	655,1	656,0	106,3	100,1
Plony z 1 ha w dt	26,4	27,6	31,1	117,8	112,7
Zbiory w tys. t	1631,1	1809,8	2043,4	125,3	112,9

a Przeciętne roczne. b Szacunek przedwzrostowy.

Powierzchnia uprawy kukurydzy przewidzianej do zbioru na ziarno wynosi 7,7 tys. ha, tj. o 23,4% mniej niż w roku ubiegłym i o 32,1% mniej od średniej powierzchni z lat 2003-2007.

Plony kukurydzy uprawianej na ziarno szacuje się na 58,8 dt/ha, tj. o 13,7% więcej niż w roku ubiegłym, a **zbiory** na 45,2 tys. t, tj. mniej o 12,9% od uzyskanych w 2008 r.

Rzepak i rzepik

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku ozimego i jarego łącznie wyniosła 16,9 tys. ha i była większa odpowiednio o 10,3% od powierzchni ubiegłorocznej i o 66,9% od średniej powierzchni z lat 2003-2007.

Plony rzepaku i rzepiku oceniono na 27,1 dt/ha, tj. o 1,3 dt/ha (o 5,0%) więcej od uzyskanych w 2008 r. Na dość wysokie plonowanie głównie rzepaku i rzepiku ozimego w bieżącym roku miały wpływ:

- wyrównane wschody i prawidłowy rozwój roślin przed wejściem w stan zimowego spoczynku,
- dobre warunki zimowania (brak strat mrozowych),
- opady w miesiącach maj i czerwiec, likwidujące suszę glebową i poprawiające stan plantacji.

Niekorzystny wpływ miały natomiast występujące w I połowie lipca częste opady deszczu na zmianę z okresami słonecznej i upalnej pogody powodujące pęknięcie łuszczyń oraz osypywanie się nasion.

Zbiory rzepaku i rzepiku oszacowane zostały na 45,8 tys. t, tj. o 15,8% więcej niż w roku ubiegłym i aż o 95,9% więcej od średnich zbiorów z lat 2003-2007

Tabl. 2. Produkcja rzepaku i rzepiku

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009 ^b		
	w liczbach bezwzględnych			2003-2007 = =100 ^a	2008=100
Powierzchnia w tys. ha	10,1	15,4	16,9	166,9	110,3
Plony z 1 ha w dt	23,1	25,8	27,1	117,3	105,0
Zbiory w tys. t	23,4	39,6	45,8	195,9	115,8

a Przeciętne roczne. b Szacunek przedwzrostowy.

Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków w 2009 r. wyniosła 50,7 tys. ha i była mniejsza odpowiednio o 19,3% od ubiegłorocznej i o 26,1% od średniej z lat 2003-2007. Brak opadów do połowy maja opóźnił wschody ziemniaków ale poprawa warunków wilgotnościowych od połowy lipca wpłynęła dodatnio na zawiązywanie i wzrost bulw oraz w pełni umożliwiła wykorzystanie nawożenia mineralnego. Na wysokość tegorocznych plonów, szczególnie odmian średnio późnych i późnych, wpłynęły korzystnie także warunki pogodowe w późniejszym okresie wegetacji oraz podczas zbiorów.

Szacuje się, że **plony ziemniaków** wyniosą 205 dt/ha i będą o 19 dt/ha (o 10,2%) wyższe od uzyskanych przed rokiem i o 17,1% wyższe od średnich plonów z pięciolecia 2003-2007.

Zbiory ziemniaków (łącznie ze zbiorami ziemniaków uprawianych w ogrodach przydomowych) ocenia się na 1040,2 tys. t, tj. mniej odpowiednio o 403,8 tys. t (o 11,0%) od ubiegłorocznych i o 13,6% od średnich zbiorów z lat 2003-2007.

Tabl. 3. Produkcja ziemniaków

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009 ^b		
	w liczbach bezwzględnych			2003-2007= =100 ^a	2008=100
Powierzchnia w tys. ha	68,7	62,9	50,7	73,9	80,7
Plony z 1 ha w dt	175	186	205	117,1	110,2
Zbiory w tys. t	1204,6	1168,3	1040,2	86,4	89,0

a Przeciętne roczne. b Szacunek przedwzrostowy.

Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w bieżącym roku wynosi 6,7 tys. ha i jest zbliżona do ubiegłorocznej (wzrost o 0,2%) oraz o 32,8% niższa od średniej z lat 2003-2007.

W II połowie kwietnia i I dekadzie maja brak opadów spowodował wyczerpanie się wiosennych zapasów wody w glebie i pogorszenie warunków wschodów i wegetacji buraków cukrowych. Poprawa warunków wilgotnościowych od II połowy maja i w czerwcu przyczyniła się do intensywnego wzrostu masy liści i korzeni.

Plony buraków cukrowych wstępnie szacuje się na 450 dt/ha, tj. więcej odpowiednio o 2,7% od ubiegłorocznych i o 6,6% od średniej z lat 2003-2007.

Zbiory buraków cukrowych szacuje się na 302,0 tys. t (wzrost do roku 2008 o 2,9%), jednak dalszy korzystny dla wzrostu korzeni przebieg wegetacji może zwiększyć szacowane zbiory. We wrześniu buraki cukrowe znajdowały się w fazie intensywnego przyrostu masy, co w przypadku dobrego nasłonecznienia i uwilgotnienia gleby w dalszym okresie wegetacji rokuje zwiększenie masy korzeni oraz wysoką zawartość cukru.

Tabl. 4. Produkcja buraków cukrowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009 ^b		
	w liczbach bezwzględnych			2003-2007= =100 ^a	2008=100
Powierzchnia w tys. ha	10,0	6,7	6,7	67,2	100,2
Plony z 1 ha w dt	422	438	450	106,6	102,7
Zbiory w tys. t	421,4	293,7	302,0	71,7	102,9

a Przeciętne roczne. b Szacunek przedwzrostowy.

Siano łąkowe

Warunki wegetacji roślinności łąkowej po zbiorze I pokosu były bardzo korzystne. Lipiec i sierpień były miesiącami intensywnego przyrostu biomasy roślinności łąkowej pod zbiory II pokosu.

Wstępnie szacuje się, że **plony** II pokosu z łąk w przeliczeniu na siano wyniosły 22,6 dt/ha i były wyższe o 140,4% od wyjątkowo niskiego plonu II pokosu siana w roku ubiegłym z powodu suszy. Warunki agrometeorologiczne sprzyjały zbiorom II pokosu siana a brak opadów umożliwił sprawne jego dosuszanie.

W sierpniu i we wrześniu warunki wzrostu roślinności na trwałych użytkach zielonych były nadal korzystne, a dostateczne uwilgotnienie gleby powodowało intensywny wzrost biomasy pod zbiory III pokosu traw.

PRODUKCJA OGRODNICZA

Warzywa gruntowe

Według przedwzrostowego szacunku łączna powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w roku 2009 jest nieco większa od powierzchni ubiegłorocznej (wzrost o 0,6%). W bieżącym roku panujące warunki agroklimatyczne były bardzo dynamiczne. Niezbyt wczesna wiosna spowodowała opóźnienie siewów warzyw gruntowych, które rozpoczęły się około dwa tygodnie później niż w latach przeciętnych. Niedostateczna ilość opadów w miesiącu kwietniu oraz chłodne noce nie sprzyjały wschodom i wzrostowi warzyw gruntowych. Opady występujące od połowy maja poprawiły stan upraw. Natomiast obfite i częste opady deszczu w miesiącach czerwcu i lipcu spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby, a nawet miejscowe podtopienie upraw. Późniejsza poprawa warunków agroklimatycznych miała zasadniczy wpływ na to, iż uzyskane plony większości gatunków warzyw, a zwłaszcza warzyw korzeniowych, są wyższe od ubiegłorocznych.

Szacuje się że w 2009 r. zbiory warzyw gruntowych wyniosą 602,3 tys. t i będą wyższe od zbiorów ubiegłorocznych o 6,2%. W porównaniu z rokiem ubiegłym wyższe będą zbiory większości podstawowych gatunków warzyw za wyjątkiem gatunków ciepłolubnych – ogórków i pomidorów, a także kalafiorów co spowodowane jest niższym poziomem plonowania tych gatunków.

Tabl. 5. Zbiory warzyw gruntowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009 ^b		
	w tonach			2003-2007= =100 ^a	2008=100
Ogółem	554232	566936	602262	108,6	106,2
Kapusta	137160	143538	147050	107,2	104,0
Kalafiory	19344	26696	23177	119,8	86,8

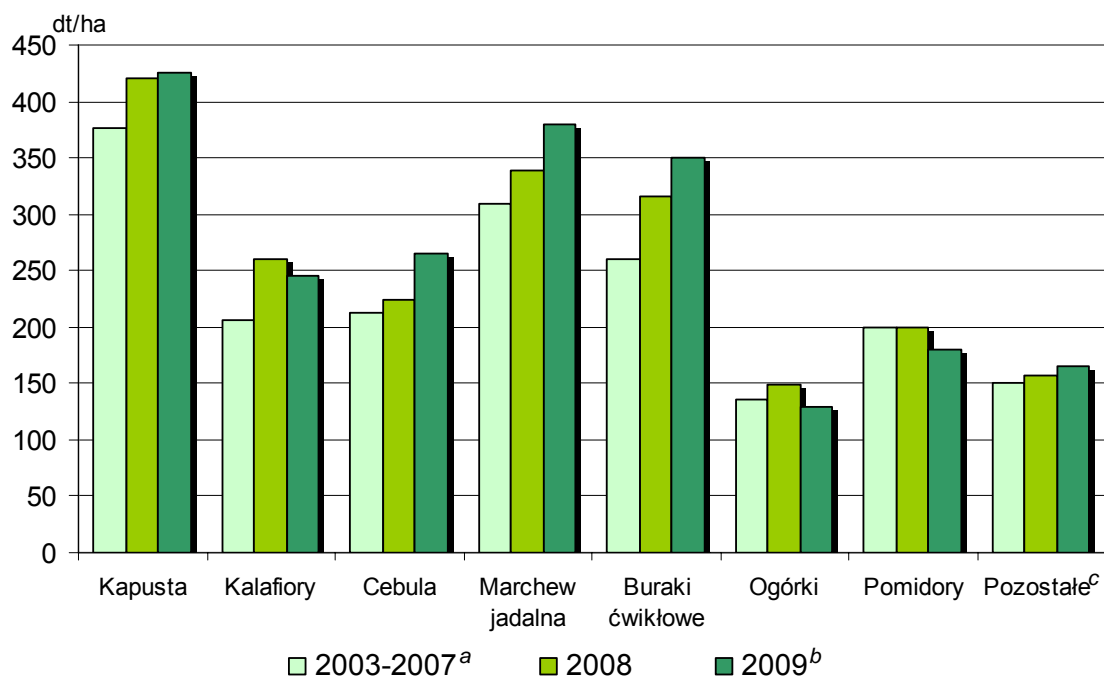
^a Przeciętne roczne. ^b Szacunek przedwzrostowy. ^c Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

Tabl. 5. Zbiory warzyw gruntowych (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009 ^b		
	w tonach			2003-2007= =100 ^a	2008=100
Cebula	104983	90441	104516	99,6	115,6
Marchew jadalna	118913	118968	132962	111,8	111,8
Buraki ćwikłowe	33846	44119	53550	158,2	121,4
Ogórki	43344	43652	39208	90,5	89,8
Pomidory	26287	24400	21708	82,5	89,0
Pozostałe ^c	70355	75122	80091	113,8	106,6

a Przeciętne roczne. *b* Szacunek przedwzrostowy. *c* Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

Plony warzyw gruntowych w dt z 1 ha

a Przeciętna roczna. *b* Szacunek przedwzrostowy. *c* Pietruszka, pory, selery, sałata, koper i inne.

Owoce z drzew

Przewiduje się, iż w bieżącym roku zbiory owoców z drzew wyniosą 376,7 tys. t i będą mniejsze o 19,7% od rekordowych zbiorów ubiegłorocznych, jednak wyższe o 25,7% od średniej z lat 2003-2007.

Niższe zbiory niż w roku ubiegłym wynikają z faktu, iż ponad połowę upraw sadowniczych w połowie maja zostało dotkniętych przymrozkami wiosennymi. Występujące przymrozki spowodowały przemarznięcie wykształconych już zawiązków oraz kończących kwitnienie kwiatów. Ponadto łagodna zima przyczyniła się do nasilenia występowania szkodników drzew i krzewów owocowych, a wilgotna pogoda w dalszym okresie wegetacji spowodowała duże nasilenie chorób grzybowych i znacznie utrudniła walkę z nimi. Z uwagi na to jakość owoców jest słabsza.

Szacuje się, że zbiory z podstawowych gatunków drzew owocowych będą niższe od ubiegłorocznych: jabłek o 19,4% (przewidywane zbiory 320,2 tys. t), gruszek o 21,9% (przewidywane zbiory 10,0 tys. t), śliwek o 20,7% (przewidywane zbiory 14,7 tys. t) i wiśni o 28,9% (przewidywane zbiory 25,4 tys. t)

Zbiory czereśni w bieżącym roku osiągnęły rekordowy poziom 4,6 tys. t, i były o 37,9% wyższe niż w roku ubiegłym. Z uwagi na choroby, a także nadmierne opady deszczu jakość owoców czereśni była słabsza.

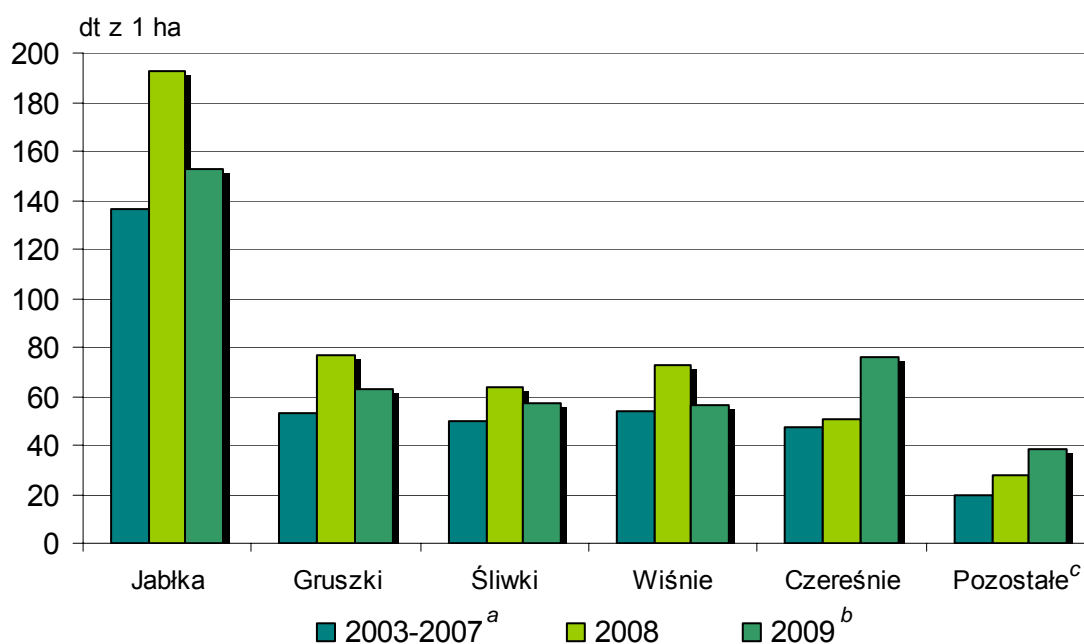
Tabl. 6. Zbiory owoców z drzew owocowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009 ^b		
	w tonach			2003-2007= =100 ^a	2008=100
Ogółem	299809	469223	376722	125,7	80,3
Jabłka	250692	397179	320168	127,7	80,6
Gruszki	7638	12827	10023	131,2	78,1
Śliwki	13088	18547	14705	112,4	79,3
Wiśnie	24379	35763	25426	104,3	71,1
Czereśnie	3038	3357	4628	152,3	137,9
Pozostałe ^c	974	1550	1772	181,9	114,3

a Przeciętne roczne. b Szacunek przedwzrostkowy. c Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Plony owoców z drzew w dt z 1 ha

a Przeciętne roczne. b Szacunek przedwzrostkowy. c Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Bieżący rok dla upraw owoców jagodowych, podobnie jak dla drzew owocowych, okazał się mniej korzystny. Szczególnie duże straty w plonowaniu spowodowane były przymrozkami wiosennymi, a największe w uprawach porzeczki czarnej. Nieco lepiej ocenia się plonowanie porzeczki kolorowej. Łączne zbiory porzeczki ocenia się na 26,2 tys. t, tj. o 19,2% mniej od zbiorów roku ubiegłego.

Zbiory owoców jagodowych oszacowane zostały na 55,8 tys. t co oznacza spadek o 7,0% w stosunku do roku ubiegłego.

Areał uprawy truskawek w bieżącym roku był niższy do ubiegłorocznego o 7,1%. Tegoroczne zbiory truskawek oszacowane zostały na 17,6 tys. t, tj. o 26,7 % więcej od zbiorów ubiegłorocznych. Należy zaznaczyć, że na większości plantacji nie wystąpiły straty mrozowe; kwitnienie i zawiązywanie owoców było bardzo dobre. Jednak nadmierne opady deszczu w okresie zbiorów powodowały znaczne gnienie owoców, a tym samym pogorszenie ich jakości. Także na wielu plantacjach, zwłaszcza nieściółkowanych obserwowano duże nasilenie szarej pleśni.

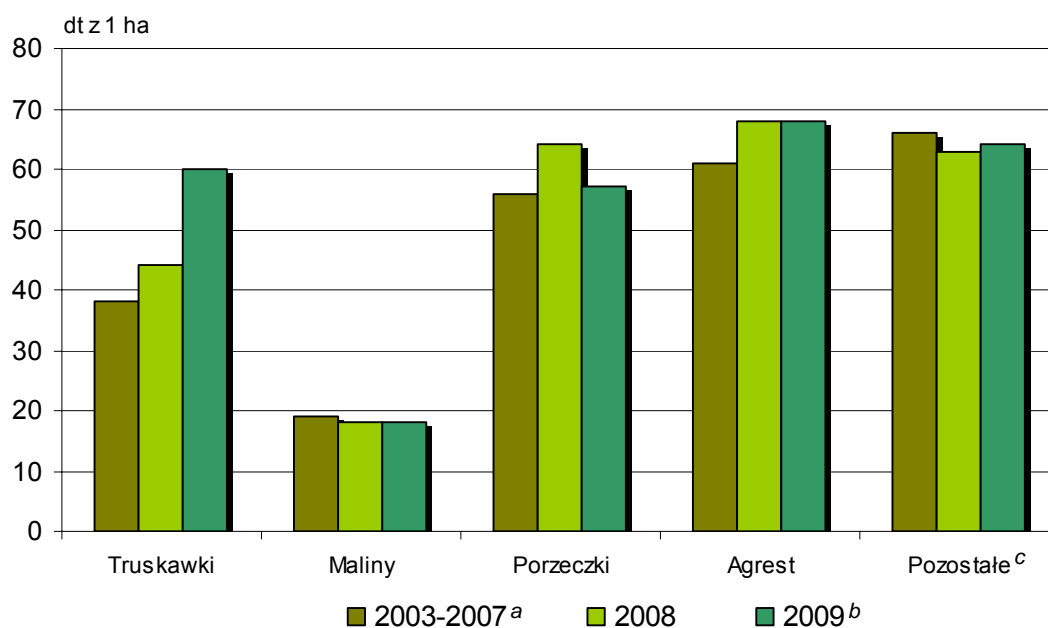
Mniejsza tegoroczna produkcja malin (spadek o 11,5%) wynika przede wszystkim ze zmniejszonego areału uprawy.

Tabl. 7. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009 ^b		
	w tonach			2003-2007= =100 ^a	2008=100
Ogółem	54912	60000	55811	101,6	93,0
Truskawki	13327	13918	17640	132,4	126,7
Maliny	394	433	383	97,2	88,5
Porzeczki	29932	32411	26181	87,5	80,8
Agrest	686	835	771	112,4	92,3
Pozostałe ^c	10575	12403	10836	102,5	87,4

a Przeciętne roczne. b Szacunek przedwzrostowy. c Aronia, borówka wysoka i inne owoce i plantacje jagodowe.

Plony owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w dt z 1 ha

a Przeciętne roczne. b Szacunek przedwzrostowy. c Aronia, borówka wysoka i inne owoce i plantacje jagodowe.

Opracowanie: Edward Bedlechowicz

Teresa Binio

Włodzimierz Janek

WYDZIAŁ BADAŃ ANKIETOWYCH

Opracowanie graficzne: Aleksandra Krupińska

WYDZIAŁ ANALIZ